

Het verloop van de sociaal-economische indicatoren en de conjunctuur in West-Vlaanderen¹

Nele Depestel

stafmedewerker GOM - West-Vlaanderen

Werkloosheid

In augustus 2000 telde West-Vlaanderen 31.027 werklozen² (zie figuur 1), waarvan 12.806 mannen (41,3%) en 18.221 vrouwen (58,7%). Ten opzichte van de maand juni was de seizoensgebonden relatieve stijging van de werkloosheid (schoolverlaters, aflopen van tijdelijke contracten in het onderwijs) in juli en augustus groter dan de vorige jaren. Een mogelijke verklaring is de lage werkloosheid, waardoor het min of meer gelijk blijvend aantal personen die in de zomermaanden in de werkloosheids-cijfers terechtkomen procentueel hoger ligt. Een mogelijke andere verklaring is het toenemend aantal contractuelen in het onderwijs.

Ten opzichte van augustus 1999 daalde de werkloosheid in West-Vlaanderen met 10,8%. Het aantal vrouwelijke werklozen daalde iets sterker op jaarbasis (-11,0%) dan het aantal mannelijke werklozen (-10,6%).

Het Vlaamse Gewest telde in augustus van dit jaar 200.765 werklozen waarvan 42,1% mannen en 57,9% vrouwen. De werkloos-

heid nam op jaarbasis (-9,5%) minder sterk af dan in West-Vlaanderen: bij de mannen was de relatieve daling bijna twee procentpunten kleiner (-8,7%), bij de vrouwen bijna één procentpunt (-10,1%).

Wanneer we de evolutie van het aantal werklozen meer in detail bekijken, zien we onder meer dat vooral het aantal langdurige werklozen (minstens één jaar werkloos) op jaarbasis afnam. In augustus 2000 waren er in West-Vlaanderen 11.171 langdurige werklozen. Ten opzichte van augustus 1999 verminderde hun aantal met 2.270 personen of 16,9%. Het aantal werklozen dat ten hoogste één jaar werkloos is, daalde met 1.498 personen of 7% tot 19.856 personen.

De afname van de werkloosheid op jaarbasis situeert zich hoofdzakelijk bij de lager geschoolden. Het aantal werklozen met hoogstens een diploma lager secundair onderwijs daalde van 17.434 naar 14.852 personen (-14,8%), deze met hoogstens een diploma hoger secundair onderwijs van 10.398 naar 9.131 personen (-12,2%). Het aantal werklozen met een diploma hoger onderwijs daalde maar met 2,1% op jaarbasis, het aantal werklozen met

andere diploma's of middenstandsopleiding steeg zelfs lichtjes.

Het aantal jeugdwerklozen verminderde in augustus 2000 met 10,5% op jaarbasis tot 10.105 personen. De afname was relatief gezien iets kleiner dan de afname van het totaal aantal werklozen. Hierdoor was er een kleine stijging van het aandeel van de jeugd in de totale werkloosheid (van 32,5% in augustus 1999 naar 32,6% in augustus 2000).

Opgedeeld naar arrondissement zien we dat elk arrondissement op jaarbasis een afname van het aantal werklozen kende. De relatieve daling was het grootst in de arrondissementen Oostende (-16,4%), Ieper (-16,0%), Tielt (-14,5%) en Diksmuide (-13,6%). Ook in het arrondissement Brugge was de daling groter dan 10% (-11,3%). De relatieve afname was het kleinst in Roeselare (-7,9%), Kortrijk (-5,6%) en Veurne (-3,2%).

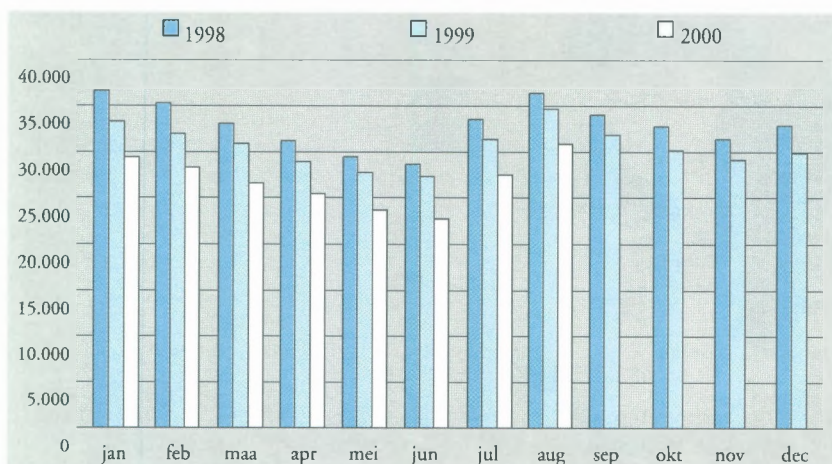
Lopende werkzaamheden

Eind augustus 2000 waren er in West-Vlaanderen 7.787 werkzaamheden lopend bij de VDAB. Ten opzichte van augustus 1999 is dit 27,2% meer. In 2000 (van januari tot en met augustus) ontving de VDAB reeds meer dan 30.000 werkzaamheden voor de regio West-Vlaanderen. Dit is bijna 37% meer dan in de overeenkomstige periode van 1999.

Tijdelijke werkloosheid

Een statistiek die behoorlijk conjunctuurgevoelig is, en die we als nieuwe statistiek opnemen in dit conjunctuuroverzicht, is de tijdelijke werkloosheid³. Deze cijfers mogen niet gebruikt worden als indicatie

Figuur 1
Evolutie van het aantal niet-werkende werkzoekenden in West-Vlaanderen

Bron: VDAB, grafische verwerking GOM

van de werklozen, omdat het gaat om personen die nog steeds door een arbeidscontract gebonden zijn, maar om tijdelijke redenen geen werk hebben. De voornaamste oorzaak van tijdelijke werkloosheid is van economische aard, maar ook weersomstandigheden, jaarlijks verlof voor beginnende werknemers, overmacht, technische stoornis of stakingen kunnen een oorzaak zijn. Tijdens een recessie neemt de tijdelijke werkloosheid sneller toe dan andere vormen van werkloosheid; bij een herneming van de economie neemt de tijdelijke werkloosheid sneller af. Dit wijst erop dat tijdelijke werkloosheid als buffer wordt gebruikt om een daling van de vraag tijdelijk op te vangen. Het is dus een goede conjunctuurindicator.

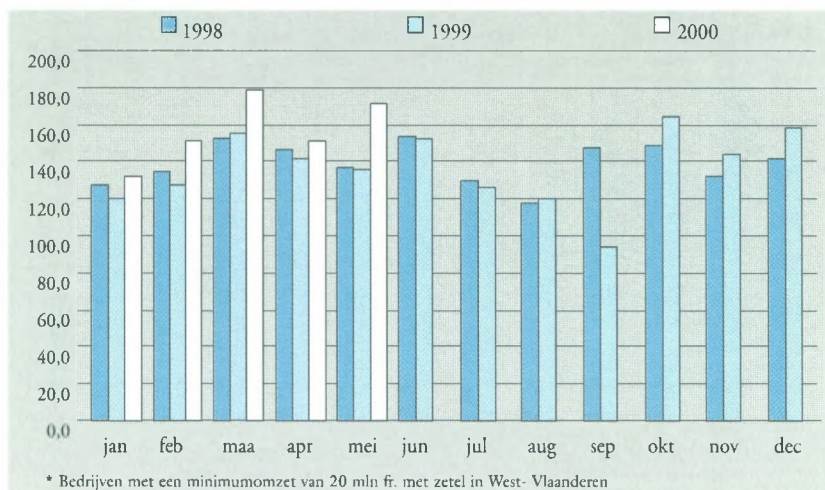
Begin 1999 was er een lichte opstoot van de tijdelijke werkloosheid, wat een indicatie was voor de lichte conjunctuurverzwakking op dat moment. In de traditionele statistieken van het aantal niet-werkende werkzoekenden kwam deze verzwakking minder tot uiting. In juli 2000 (recentste cijfer) waren er gemiddeld 2.597 tijdelijke werklozen of 17,6% minder dan in juli 1999. Sedert september 1999 tot en met juli 2000 daalt de indicator op jaarbasis, wat tevens een teken is van de goede conjuncturele fase waarin de provincie zich bevindt.

Bouwvergunningen

In mei 2000 werd de bouw van 487 woningen vergund⁴. Dit is 14,4% minder dan in mei 1999. Aangezien de statistiek van de bouwvergunningen aan grote schommelingen onderhevig is, is het goed de evolutie ervan ook over een langere termijn te bekijken. Zo is in het voortschrijdend twaalfmaandsgemiddelde een duidelijk stijgende trend waar te nemen: eind 1998 was het twaalfmaandsgemiddelde (gemiddelde van de maanden januari tot en met december 1998) gelijk aan 518 woningen, eind 1999 waren dat 613 woningen, in mei van dit jaar 646 woningen.

Omzet

De grote bedrijven met zetel in West-Vlaanderen⁵ haalden in mei van dit jaar een omzetcijfer van 172,0 miljard fr. Dit is maar liefst

* Bedrijven met een minimumomzet van 20 mln fr. met zetel in West-Vlaanderen

Bron: NIS, grafische verwerking GOM

Figuur 2

Evolutie van de omzet van de grote bedrijven in West-Vlaanderen in miljard fr.

26,8% meer dan in dezelfde maand van vorig jaar (zie figuur 2). De stijging op jaarbasis in mei 2000 is in relatieve cijfers het grootst in de quartaire sector⁶ (+40,2%). Daarna volgen de bouw (+28,6%), de industrie (+27,6%) en de tertiaire sector⁷ (+26,1%), met ook een aanzienlijke groei op jaarbasis van het omzetcijfer. Ook in de vorige maanden van 2000 was het globale omzetcijfer steeds hoger op jaarbasis. In de periode januari-mei 2000 werd al ruim 100 miljard fr. of 15,2% meer omzet gehaald. Zelfs gecorrigeerd voor inflatie⁸ is de toename groot (+12,9%).

West-Vlaanderen, afkomstig van het NIS. De data zijn beschikbaar sedert juni 1998. Een bedenking hierbij is dat het aantal faillissementen nog geen exact beeld geeft van de economische impact ervan.

Het aantal tewerkstellingsplaatsen die door die falingen teloorgaan, zijn hiervoor een betere indicatie. Hiervan zijn echter geen gegevens op provinciaal niveau beschikbaar.

In de periode januari-juli 2000 telde het NIS 326 faillissementen in West-Vlaanderen. Dat is 6,1% minder dan in de overeenkomstige periode van 1999.

Uitvoer

Ook een nieuwe indicator is de statistiek van de West-Vlaamse uitvoer. Per kwartaal publiceert het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) gegevens over de absolute waarde van de uitvoer op het niveau van de gewesten en de provincies.

Bij het opmaken van dit overzicht waren cijfers beschikbaar tot en met het eerste kwartaal van 2000. In dit kwartaal was er een nominale stijging van de West-Vlaamse uitvoer met 17,8% op jaarbasis. Ook in het laatste kwartaal van 1999 zwengelde de export al aan en steeg met 10,7% op jaarbasis. In de eerste drie kwartalen van 1999 was er een daling op jaarbasis.

Investerings

Net zoals het omzetcijfer, zijn ook de investeringen van de grote ondernemingen met zetel in West-Vlaanderen⁹ sterk stijgend op jaarbasis. In mei 2000 werd voor een bedrag van 7,1 miljard fr. geïnvesteerd, 20,3% meer dan in mei 1999. Relatief gezien steeg het investeringscijfer in mei 2000 het sterkst in de tertiaire sector (+26,8%), gevolgd door de quartaire sector (+23,1%), de bouw (+17,3%) en de industrie (+16,1%). In de eerste vijf maanden van 2000 werd in totaal 32,3 miljard fr. geïnvesteerd, 12,9% meer dan in de overeenkomstige periode van 1999.

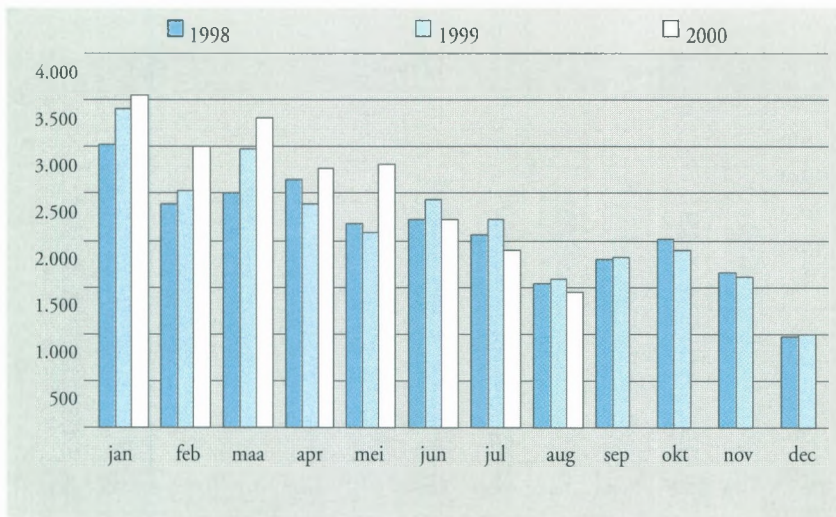
Faillissementen

Een andere indicator die we voortaan in het conjunctuur-overzicht opnemen is de evolutie van het aantal faillissementen in

Nieuwe personenwagens

De inschrijving van het aantal nieuwe personenwagens is een maat voor de gezinsbestedingen en aldus

Bron: FEBIAC, grafische verwerking GOM

Figuur 3

Evolutie van de inschrijvingen van nieuwe personenwagens in West-Vlaanderen

voor de private consumptie. Vanaf heden presenteren we deze conjunctuurindicator in ons overzicht. De gegevens zijn afkomstig van FEBIAC¹⁰.

In augustus 2000 werden in West-Vlaanderen 1.433 nieuwe personenwagens ingeschreven. Dat is 10,1% minder dan in dezelfde maand van vorig jaar. Ook in juni en juli was er een daling op jaarbasis (zie figuur 3). Over de periode januari-augustus 2000 werden wel nog altijd 6,9% meer nieuwe personenwagens ingeschreven dan in dezelfde periode van 1999 en 13,1% meer dan in dezelfde periode van 1998¹¹.

waarde. Echt verontrustend is dit niet omdat dit volgens de Nationale Bank erop kan wijzen dat de economie, die in het begin van dit jaar enorm sterk was gestegen, naar een evenwichtiger groeipad evolueert. De afgevlakte curve, die met enkele maanden vertraging berekend wordt, blijft zijn stijgende trend behouden. Ook de afgevlakte curven van de deelindicatoren industrie, bouw en handel blijven opwaarts gericht. In juli daalden bij de deelindicatoren van de industrie en de bouw de brutowaarden, bij de handel was er een lichte stijging.

Conjunctuurindicator van de Nationale Bank

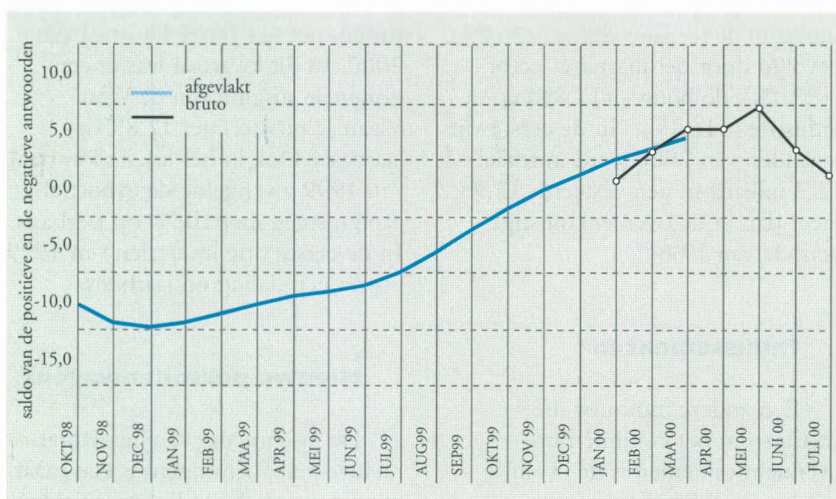
De bruto-synthetische conjunctuurcurve voor West-Vlaanderen¹² bereikte in juli 2000 een waarde van -1,5 (zie figuur 4). Het is de tweede opeenvolgende daling van de bruto-

Besluit

De recentste gegevens van de *arbeidsmarktindicatoren* zijn gunstig. De werkloosheid daalt sterk op jaarbasis en vooral langdurige en laaggeschoolde werklozen lijken hiervan te profiteren. De seizoensgebonden stijging van de werkloos-

Figuur 4

Synthetische conjunctuurcurve voor West-Vlaanderen

Bron: NNB, Grafische verwerking GOM

heid is relatief hoger dan de vorige jaren, maar de oorzaak hiervan ligt juist in het lage niveau van de werkloosheid. Het aandeel van de jeugdwerkloosheid blijft op jaarbasis constant. Het aantal lopende werkaanbiedingen stijgt verder. Meer en meer werkgevers doen ook een beroep op de VDAB voor het verspreiden van hun vacatures. De tijdelijke werkloosheid is al geruime tijd aan een neerwaartse trend bezig, wat een indicatie is voor de goede conjuncturele situatie waarin de provincie zich bevindt.

Ook de *indicatoren van vraag en aanbod* geven positieve signalen. Het aantal bouwvergunningen kende in de eerste vijf maanden van 2000 een duidelijk stijgende trend op jaarbasis. Zowel de omzet als de investeringen van de grote ondernemingen met zetel in West-Vlaanderen waren in de periode januari-mei 2000 zeer hoog in vergelijking met dezelfde periode een jaar eerder. Het globale omzetcijfer steeg op jaarbasis met 15,2%, het investeringscijfer met 12,9%. Het aantal faillissementen in West-Vlaanderen daalde in de eerste zeven maanden van 2000 met 6,1% op jaarbasis. Sedert het laatste kwartaal van 1999 verbeteren ook de West-Vlaamse exportprestaties. In dat kwartaal steeg het uitvoercijfer met 10,9% op jaarbasis, in het eerste kwartaal van 2000 was dit met 17,8%. De recentste cijfers van het aantal inschrijvingen van nieuwe personenwagens (juni, juli en augustus) tonen een afname op jaarbasis. Over de volledige periode januari-augustus 2000 ligt het aantal inschrijvingen echter nog steeds 6,9% hoger dan in dezelfde periode een jaar eerder.

Ook de brutowaarden van de *conjunctuurcurve* van de Nationale Bank tenslotte, gaan recent achteruit ten opzichte van de vorige maanden. De afgevlakte curve toont echter nog steeds een duidelijke stijgende trend. Alles wijst erop dat de economie zich naar een evenwichtiger groeipad begeeft.

- 1 Opmaak september 2000.
- 2 Onder werklozen wordt verstaan: het aantal niet-werkende werkzoekenden. Zij vertegenwoordigen het bij de VDAB ingeschreven arbeidsmarktpotentieel. In deze groep zijn onder meer de schoolverlaters, de vrij ingeschreven en een zeer diverse restgroep (met daarin de tijdelijk geschorsten) opgenomen. Een nadeel is wel

dat de oudere werklozen (50 jaar of ouder) niet zijn opgenomen.

- 3 Er zijn twee statistieken beschikbaar met betrekking tot de tijdelijke werkloosheid (bron: RVA). Ten eerste het aantal fysieke eenheden van de tijdelijke werkloosheid, wat overeenkomt met het aantal betalingen per maand of het aantal tijdelijke werklozen, ongeacht de duur van de tijdelijke werkloosheid. De tweede statistiek is het gemiddeld aantal van de tijdelijke werkloosheid, dat een betere indicator is voor de omvang van de tijdelijke werkloosheid, aangezien het aantal vergoedbare dagen van tijdelijke werkloosheid in verhouding gebracht wordt tot het aantal potentiële arbeidsdagen in de betrokken maand. In dit conjunctuur-overzicht wordt de tweede statistiek geanalyseerd.
- 4 Vergunde woningen in woongebouwen en in niet-woongebouwen.
- 5 Het feit dat de registratie gebeurt naar vestiging van de hoofdzetel betekent dat men niet noodzakelijk de economische activiteit in het betrokken arrondissement meet. Dit nadeel wordt afgezwakt doordat het hier over een

evolutie doorheen de tijd gaat.

Maandelijkse procentuele veranderingen zijn dan belangrijker dan absolute gegevens.

- Een tweede nadeel is dat enkel bedrijven met een omzet van 20 miljoen fr. of meer aangifte doen op maandbasis. Het kan zijn dat een bedrijf nu eens wel en dan weer niet beantwoordt aan dit criterium. Om dit nadeel te ondervangen is het aangewezen op provinciaal niveau te werken. 'Toetreders' en 'uittreders' vallen dan minder op en kunnen elkaar misschien meer compenseren dan als men werkt op het arrondissementele niveau.
- 6 De niet-commerciële diensten (o.a. openbaar bestuur, onderwijs, gezondheidszorg, gemeenschapsvoorzieningen, enz...)
- 7 De commerciële diensten (o.a. groothandel, kleinhandel, horeca, vervoer, financiële instellingen, verzekeringswensen, enz...)
- 8 Aan de hand van het indexcijfer der consumptieprijzen.
- 9 Zie vorige voetnoot.
- 10 Ook het NIS publiceert cijfers over de inschrijving van nieuwe personenwa-

gens. De cijfers van het NIS zijn echter opmerkelijk groter. Het verschil heeft te maken met de transitie of de tijdelijke nummerplaten, die door FEBIAC niet en door het NIS wel worden meegerekend.

- 11 In 1998 en 2000 vond het tweejaarlijks autosalon plaats.
- 12 De constructie van de indicator van de Nationale Bank verloopt als volgt: er wordt maandelijks een enquêteformulier aan bedrijfsleiders verzonden. Daarin gaat men na hoe het gesteld is met een aantal facetten van de activiteit, de vraag en de vooruitzichten. Er zijn drie antwoordmogelijkheden: stijgend (positief), gelijkblijvend of dalend (negatief). De indicator is het saldo van de positieve en de negatieve antwoorden op deze vragen, en dit voor alle ondervraagden. In tegenstelling tot de nationale indicator worden de antwoorden per provincie niet gewogen. De maandelijkse resultaten van de enquête worden op een grafiek uitgezet. De curve wordt afgevlakt. Zo kan men de trend gemakkelijker onderkennen.

Balta Industries nv

Wakkensteenweg 2, 8710 St.Baafs-Vijve

Tel. 056/62.22.11 - Fax. 056/62.23.55

Vasttapijt geweven & getuft (synthetisch & wol)

Stuktaaijt wol & synthetisch